

vicelovens §§ 91 og 93, men noget tyder på, at de er i stigning. Der findes heller ikke oversigter over, hvilke brugergrupper tilbudene henvender sig til. Personkredsen omfatter bl.a. sent udviklede, udviklingshæmmede, sindslidende, personer med adfærds- og kriminelle problemer og personer med alkohol- og stofmisbrugsproblemer. Karakteristisk for både disse mindre tilbud og de noget større behandlingstilbud for stofmisbrugere, er den udbredte brug af køb af enkeltpladser. Endvidere bliver disse tilbud på grund af deres høje grad af specialisering ofte brugt af flere forskellige kommuner og amtskommuner ud over det amt eller den kommune, hvor de er beliggende.

På børne- og ungeområdet skal opholdssteder for børn og unge efter servicelovens § 49, stk. 2, være godkendt af den stedlige amtskommune.

Kritik af gældende ret

I en arbejdsgruppe under Socialministeriet med deltagelse af de kommunale parter har tilsynsproblematikken været drøftet.

Det skønnes, at den helt overvejende del af sociale opgaveløsninger vedrørende voksne, som amtskommuner og kommuner køber hos private udbydere, købes som enkeltpladser. Da retssikkerhedsloven forudsætter, at tilsynsforpligtelsen omfatter både et sagsrelateret og et mere generel driftsrelateret tilsyn, betyder dette, at kommuner og amtskommuner skal føre et sådant tilsyn på hvert privat tilbud, de anvender. Det betyder også, at der i hver enkelt kontrakt skal aftales vedrørende såvel den konkrete opgave som vedrørende kravene til tilbudet generelt, og at hver enkelt myndighed skal følge op på disse forhold, hvilket dels betyder væsentligt ressourceforbrug, hvis man skal leve op til det gældende tilsyns krav, dels betyder, at flere myndigheder - for de større tilbuds vedkommende mange forskellige myndigheder - skal føre tilsyn med de samme forhold, så som indhold og fremgangsmåde i tilbudene, herunder fx personale m.v. samt tilsyn med de økonomiske forhold.

Da tilsynet vil bero på konkrete vurderinger vedrørende disse forhold, vil det være nærliggende at antage, at der kan opstå divergenser i de enkelte myndigheds krav og udmeldinger til stedet, hvilket vil kunne være belastende for stedet, men hvilket også vil kunne modvirke hele tilsynets formål.

Arbejdsgruppens arbejde viser således, at det i praksis er vanskeligt at leve op til den gældende tilsynsforpligtelse, når kommuner og amtskommuner anvender private tilbud til voksne, idet disse tilbud overvejende skaffes ved køb af enkeltpladser. Problemet har især vist sig ved private opholdssteder for

voksne og ved private behandlingstilbud for stofmisbrugere.

Der er behov for, at der rettes op herpå af hensyn til formålet med det kommunale og amtskommunale tilsyn, og fordi det er uholdbart, at tilsynet i praksis ikke lever op til de krav, der er herfor, særligt når målgruppen for sådanne enkeltpladser er personer med meget væsentlige sociale, psykiske eller udviklingsmæssige problemer.

Arbejdsgruppen har tillige påpeget, at der er behov for generelt at øge kendskabet til tilbudene. Der er derfor brug for en beskrivelse og undersøgelse af tilbudene, dvs. hvor mange tilbud, der findes, hvordan de er fordelt størrelsesmæssigt, til hvilke målgrupper, de benyttes m.v. Socialministeriet vil derfor iværksætte en undersøgelse af anvendelsen af denne type tilbud.

Forslagets indhold

Det foreslås, at den stedlige amtskommune skal godkende det enkelte botilbud, uafhængigt af om amtskommunen selv benytter sig af tilbudet. Med godkendelseskompetencen følger en forpligtelse for den stedlige amtskommune til at føre et almindeligt tilsyn med botilbudet.

Baggrunden for at foreslå den stedlige amtskommune som godkendende og tilsynsførende myndighed er dels, at sådan er ordningen på børne- og ungeområdet, dels fordi den stedlige amtskommune - også selv om den ikke benytter tilbudet - geografisk og praktisk er nærmest til at vurdere aktiviteter i lokalområdet. Endelig må en amtskommune som den større enhed i højere grad end en kommune forudsættes at have en bredere ekspertise med hensyn til de forskellige tilbud, der er tale om at bedømme.

Bestemmelsen retter sig mod private botilbud uden generel driftsaftale med en offentlig myndighed, idet sådanne botilbud med aftale om anvendelse af tilbudets pladser må antages at være underlagt tilsyn af den kommune eller den amtskommune, der har truffet aftale med botilbudet.

Eksisterende botilbud foreslås dog først at skulle være godkendt inden udgangen af 2001, dels under hensyn til amtskommunernes mulighed for at løfte opgaven på forsvarlig vis, dels fordi eksisterende private botilbud også bør have en frist til at tilpasse sig nyordningen.

Det foreslås, at afgørelse om godkendelse ikke kan indbringes for anden myndighed svarende til, hvad der er gældende for opholdssteder for børn og unge efter servicelovens § 49, stk. 3, da der er tale om en generel egnethedsvurdering baseret på offentligt tilgæn-